

TARTU ÜLIKOO

loodusmuuseum ja
botaanikaaed

Tartu Ülikooli loodusmuuseum
Vanemuise tn 46, Tartu

Tartu Ülikooli botaanikaaed
Lai tn 38, Tartu

Programmide info ja tellimine
Koduleht: natmuseum.ut.ee
E-post: natmuseum.haridus@ut.ee
Telefon: 737 6076

TÜ LOODUSMUUSEUM

ÕPPEPROGRAMMI KIRJELDUS

LINNUD 2

Õppeprogrammi eesmärk

Õppida tundma erinevaid linnuliike (välimuse ja laulu järgi), vaadelda nende eluviisi, käitumist, pesitsemist ja toitumist, tutvuda lindude kaitsega.

Õppeprogrammi lühitutvustus

Õppeprogrammis antakse ülevaade lindudest ja nende rühmadest. Õpilased õpivad Eesti linde tundma välimuse ja laulu järgi, nad kirjeldavad ja vaatlevad linde, tutvuvad lindude eluviisi ja pesitsemisega ning kaitse ja keskkonnaprobleemidega. Õppeprogramm toimub TÜ loodusmuuseumis, kooli juures. Võimalik on tellida ka kevadist linnuõppe programmi loodusrajal.

Õppeprogrammi kestus: 3 akadeemilist tundi (3 x 45 min), looduses õppel 4 akadeemilist tundi (4 x 45 min)

Õppeprogrammi toimumise aeg: aastaringselt, õuesõppe osa soovitavalt kevadsuvisel ajal

Õppeprogrammi toimumise koht: TÜ loodusmuuseumis, koolis, õuesõppe moodul pargis, looduses või kooliümbruses.

Sihtrühm: 4.–6. klass

Keel: eesti

Grupi suurus: kuni 25 õpilast ja õpetaja

Õppeprogrammi läbiviija: loodusmuuseumi juhendaja Külli Kalamees-Pani

Õppeprogrammi läbiviija: loodusmuuseumi juhendaja Tõnu Pani

Õppeprogrammi pakkuja: Tartu Ülikooli loodusmuuseum, Tartu, Vanemuise 46, Tartu

Info ja tellimine: koduleht natmuseum.ut.ee; e-post natmuseum.haridus@ut.ee; tel 737 6076

Lisainfo

TÜ loodusmuuseumis on tänapäevane õpikeskkond, uued õppeklassid ja uudne püsiekspositsioon, muuseumihoones on lift, trepid ja välistreppide kõrval sissepääsuks ka kaldtee. Õpetajal palume registreerumisel teavitada muuseumi teabespetsialisti või juhendajat grupi erisustest (näiteks erivajadusega õpilased jm) ja soovidest, koostöös kooliga täpsustame programmi võimalused.

Programmiks vajalikud õppevahendid annab juhendaja, õppevahendid on arvestatud rühmatööks. Täpsem lisainfo saadetakse õpetajale registreerumisel. Õuesõppe tundide puhul palun arvestada riitumisil ilmastikuga.

Õppeprogrammi kirjeldus

Ajakava (3–4 x 45 min)

1. Esitlus Eesti lindude rühmadest ja tunnustest. 45 min
 2. Aktiivülesanded lindudest rühmatööna ja töölehtedega, kokkuvõte. 2–3 x 45 min
- Lindude määramine linnumäärajaga, loodusmuuseumis ekspositsiooniga tutvumine. Kevadsuvisel perioodil õuesõppe tund (pargis, kooliümbruses, looduses). Lindude loodusõppel olenevalt loodusretke pikkusest kulub aega rohkem, kokku kuni neli akadeemilist tundi.

Õppeprogrammi sisu ja tegevuste kirjeldused

1. Esitlus Eesti lindude rühmadest ja lindude tunnustest, eluviisist ning linnuhäältest. Tutvustatakse Eesti linde ja õpitakse lindude tunnuseid, toitumist, pesitsemist ja kuulatakse lindude hääli. Lindude kohastumused eluks erinevates elupaikades ja kooslustes, linnukaitse.
 2. Aktiivülesanded töölehega lindude liikidest, tunnustest ja eluviisist. Loodusmuuseumis lindude ekspositsiooniga tutvumine, ülesannete täitmine töölehega (2–4 kaupa rühmades). Otsimismäng lindude kohta, linnu kirjeldamine, linnumääraja kasutamine. Lindude elukeskkonnad ja kaitse erinevates kooslustes ja asulas, kohastumused. Kokkuvõte ülesannetest
- Kevadsuvisel perioodil õuesõppe tund pargis või lähiümbruses lindude õppimiseks, tööleht rühmatöö ülesannetega, kokkuvõte vaatlustest (rühmatöö 2–4 kaupa rühmades). Linnuvaatlused pargis, rühmades töölehtede ülesannete täitmine, kokkuvõtted ja esitlused linnuvaatlustest. Linnuvaatlused binokliga ja vaatluste märkimine, kahe linnu võrdlus, lindude pesapaigad, linnu tunnuste leidmine ja linnumäärajaga tutvumine.

Õppeprogrammi läbiviimiseks vajalikud õppematerjalid ja vahendid

Esitlus lindudest ja tunnustest, töölehed muuseumis ja õuesõppeks, määrarjad ja infolehed, binoklid, muuseumiekspositsioon, lindude fotod, kirjutamisalused rühmale, harilikud pliiaatsid. Õppevahendid ja materjalid on arvestusega rühmatööks ja need võtab kaasa juhendaja. Õppematerjalid õppekogumikus „Lindude elupaigad“.

Õppemeetodid

Rühmatöö, vaatlused, võrdlemine, laulu kuulamine, binokliga vaatlemine, lindude kirjeldamine, lindude määramine infolehe ja määrarja abiga, töölehe täitmine ja lindude otsimisülesanne, esitlus, arutelu, kokkuvõte grupi vaatlustest.

Juhendaja

Loodusmuuseumi juhendaja Külli Kalamees-Pani.

Haridus. TÜ bioloog, bioloogia-keemia õpetaja, MSc bioloogia didaktika.

Kogemus. Töötanud Tartu Loodusmajas 1984–2005 ja TÜ loodusmuuseumis alates 2006. a loodushariduse koordinaator, keskkonnaprogrammide juhendamine, loodus- ja keskkonnahariduse koolitused ning üritused. Tamme Gümnaasiumi zooloogiakursus.

Õpetaja roll

Ootame õpetajalt koostöövalmidust ja aktiivset osalemist programmi tegevustes koos õpilastega.

Ohutus ja selle tagamine

Õppekeskkond TÜ loodusemuuseumis ja botaanikaaias on tänapäevane, turvaline ja ohutu. Programmide (sh ka väliprogrammi alguses) tutvustab juhendaja grupile programmi kava ja reegleid (sh ohutust) ning juhendaja koos õpetajaga jälgib nendest kinnipidamist.

Tagasiside

Tagasiside küsitakse õpetajalt kirjalikult programmi lõpus.

Teaduspõhisus ja seosed

Programmid lähtuvad teaduslikust maailmavaatest.

Programmides käsitletakse vastavalt teemale ja tegevustele seostatult loodus-, kultuuri-, sotsiaalset ja majanduslikku keskkonda.

Programmi tulemused (programmi lõpuks saavutatavad õpiväljundid ehk teadmised, oskused, väärtushinnangud ja käitumisviisid)

Õpilased oskavad eristada tavalisemaid linnuliike ja nende tunnuseid ning lindude hääliitsusi, nad oskavad teha linnuvaatlusi, kirjeldada lindu ning kasutada binoklit, teavad lindude eluviisi ning kaitset.

Programmi seosed keskkonnateadlikkuse ja säästva arengu teemadega

Programmi tulemusena praktiliste tegevuste ja uute kogemuste kaudu suureneb õpilaste keskkonnateadlikkus ja kujunevad säästva eluviisi harjumused ning hoiakud.

Seosed riikliku õppekavaga (ainekavade ja/või üldpädevuste ja/või läbivate teemadega)

Loodusainet valdkond. Loodusõpetus

Asula elukeskkonnana. Jõgi ja järv. Vesi kui elukeskkond. Mets elukeskkonnana. Õppekavaga seotud pädevused ja õpitulemused PRÕK Loodusainete ainevaldkond

2. kooliaste (4.–6. kl)

Kirjeldab elutingimusi asulas ja erinevates kooslustes, toob näiteid inimkaaslejate loomade kohta; koostab iseloomustavaid toiduahelaid;

kirjeldab ja võrdleb organismide, ainete või protsesside sarnasusi ning erinevusi;

kirjeldab elutingimusi asulas ning toob näiteid inimkaaslejate loomade kohta;

nimetab jõgede ja järvede tüüpilisemaid liike;

toob näiteid taimede ja loomade kohastumuste kohta eluks vees ja veekogude ääres;

tutvumine metsa kui koosluse ja selle elustikuga ning jõgede ja järvede elustikuga, õppekäik asula elustikuga tutvumiseks;

selgitab organismide kohastumist õhus, vees, mullas kui elukeskkonnas ning põhjendab loodus- ja keskkonnakaitse vajalikkust;

saab aru inimtegevuse ja keskkonna vahelistest seostest kodukoha ning Eesti kontekstis.